

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 22 martie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în privința inculpatului

*Lotcă Igor XXXX, născut la
XX XXXX XXXX, originar și locuitor al s. XXXX, r-nul
XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale;*

Termenul de examinare
instanța de fond: 28.07.2016 – 22.03.2017,
instanța de apel: 12.06.2017 – 22.03.2018,
instanța de recurs: 15.06.2018 – 24.07.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 22 martie 2017, Lotcă Igor a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, pe motiv că *nu s-a constatat existența faptei inculpatului.*

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Lotcă Igor a fost învinuit de organul de urmărire penală că în perioada lunii iunie-iulie 2015, dată și oră nestabilă, noaptea, la domiciliul său din s. XXXXX, r-nul XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică și năzuind să-și satisfacă pofta sexuală cu fiica sa minoră XXXXX, în vârstă de XX ani, care se află în grija, ocrotirea și educația lui, prin constrângere fizică, profitând de superioritatea sa fizică și imposibilitatea minorei de a se apăra din cauza vârstei fragede, contrar voinței ultimei a tentat să săvârșească cu ea un raport sexual forțat, însă toate acțiunile nu au dus la începerea raportului sexual, deoarece minora a opus rezistență activă și a fugit de lângă el.

De către organul de urmărire penală, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, ca tentativa de viol, adică tentativa săvârșirii unui raport sexual prin constrângere fizică asupra unui minor în vârstă de până la 14 ani care se află în grija, ocrotirea și educarea făptuitorului, profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vinovăția și a declarat că niciodată nu a intenționat să întrețină cu fiica careva raporturi sexuale, a maltratat soția în luna iunie-iulie 2015, însă pentru faptele date execută pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani și 6 luni, i-a aplicat și fiicei sale minore câteva lovituri cu palma, însă acestea au fost cu scop educativ.

Partea vătămată minoră XXXXX, fiind audiată în condiții speciale în conformitate cu prevederile art. 109 alin. (5), 110¹ și 111 alin. (2) Cod penal, a relatat că tatăl ei uneori o bătea. Când mama era plecată în s. Dubovca, r-nul Hîncești, la o rudă, acesta, fiind beat, a chemat-o în altă odaie și i-a solicitat să se culce lângă el în pat, a început să o sărute cum se sărută cei maturi. Ea a fugit, însă ultimul a adus-o înapoi în odaia dată. Respectiv a fugit repetat. Faptele a fost văzute de badea Costea care a intervenit să-i ia apărarea, însă tatăl i-a aplicat ultimului o lovitură cu piciorul în regiunea pieptului, a fugit din urma ei strigând că totuna va întreține cu ea relații sexuale. A lovit-o cu capul de perete, cu toate că-i cerea să o lase în pace, apoi s-a urcat peste ea și „mișca din fund”, îi dădea pantalonii jos și-i puneă mâna la organele genitale în timp ce ea plângea și striga să-i dea pace, cerea ajutor de la „badea”. După ce a scăpat de el, a fugit în veceu, fiind lăsată în pace.

Instanța a conchis că prin probele administrate ***nu este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate***, fiind necesară achitarea ultimului.

Din cumulul de probe anexat la materialele cauzei rezultă că ***fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii*** prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal. Adică, ***în acțiunile inculpatului lipsesc semnele componentei de infracțiune*** prevăzută de art. 27, 171 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal, din care considerente urmează a fi achitat.

Cu toate că, atât reprezentantul legal al minorei, Lotcă Nadejda, cât și martorul Ursu Stela au depus depoziții în urma celor comunicate de victima minoră XXXXX, privind comiterea de către inculpat a infracțiunii imputate, ***vinovăția ultimului nu a fost probată***.

Organul de urmărire penală nu a elucidat și verificat, dacă victima minoră în perioada lunilor iunie-iulie 2015 s-a adresat pentru asistență medicală în cadrul

localității, medicului de la instituția de învățământ, profesorilor, or în spitalul raional, cu acuze de dureri, având în vedere că XXXXX prin declarațiile sale a comunicat că a fost lovită cu capul de perete de inculpat. Totodată, cu toate că reprezentantul legal al victimei minore, Lotcă Nadejda, a comunicat că a fost acasă la câteva zile după incident, aceasta nu a comunicat, că pe corpul fiicei sale, ori în regiunea unde a fost lovită erau careva semne vizibile de excoriații, inflamații, sau răni.

La caz ***acuzarea nu a prezentat instanței probe suficiente pentru a demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii*** incriminate.

Nu există suficiente probe utile, pertinente și concludente ***care ar demonstra*** cu certitudine fără nici un dubiu, ***comiterea de către inculpat a infracțiunii imputate***. Mai mult, organul de urmărire penală urma în detrimentul atribuțiilor de serviciu să efectueze multiple acțiuni obligatorii.

Astfel, se conchide că atât organul de urmărire penală precum și acuzatorul de stat au examinat cauza penală superficial, iar alte versiuni nici nu a fost verificate.

În consecință, urmează a fi adoptată în privința inculpatului o sentință de achitare, având la bază ***lipsa probelor*** pertinente, utile și concludente, ***care ar confirma*** cu certitudine ***că inculpatul este subiectul infracțiunii imputate, adică el a comis fapta imputată***.

Ca urmare, ***nu au fost prezentate probe suficiente***, care „dincolo de orice dubiu” ar fi dovedit ***că inculpatul a săvârșit infracțiunea*** privind tentativă de viol a fiicei sale minore XXXXX.

Respectiv, din materialele cauzei se evidențiază că interpretarea circumstanțelor s-a făcut reieșind din impresia eronată care și-a făcut-o partea vătămată minoră și reprezentantul legal al acesteia, neexistând alte probe în demonstrarea intenției inculpatului de a comite tentativa de viol.

Din considerentul că ***vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente***, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului, ***în privința inculpatului***, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. a) și b) Cod penal, ***urmează a fi adoptată o hotărâre de achitare, din motivul că nu s-a constatat existența faptei inculpatului***.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Hîncești, Natalia Braila, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b), 84 alin. (4) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că instanța de judecată unilateral a examinat probele, iar modalitatea de motivare a soluției privind achitarea inculpatului denotă că instanța n-a apreciat probele prezentate de acuzare în ansamblu, din punct de vedere al pertinentei, utilității, coroborării acestora.

În perioada 07.10.2015 - 20.11.2015, Judecătoria Hîncești a examinat cauza penală în privința lui Lotcă Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal - violență în familie asupra soției sale Lotcă Nadejda și a fiicei XXXXX, pentru care faptă a fost pedepsit la 2 ani 6 luni închisoare, cu executarea.

Măsura preventivă în privința lui Lotcă Igor a fost aplicată - arestul preventiv, începând cu data de 18.09.2015.

În ședința din 09.11.2015, inculpatul a solicitat judecarea acelei cauze penale în corespundere cu prevederile art. 364/1 CPP, iar părțile vătămate XXXXX și Lotcă Nadejda n-au făcut declarații.

În aceeași zi de 09.11.2015, după terminarea ședinței de judecată, ambele părți vătămate s-au adresat procurorului cu plângere verbală, susținând că Lotcă Igor, în luna iunie 2015, la domiciliul din s. XXXX, r-nul XXXX, a tentat s-o violeze pe fiica minoră XXXXX, născută la XXXXX.

Este important de reținut din care cauză victima și mama ei s-au adresat cu plângere tocmai peste 4 luni de la fapta comisă, dar nu în imediata zi. Pentru partea vătămată minoră, cât și pentru mama ei, a fost greu să treacă peste bariera de intimidare și peste frica ce o aveau față de Lotcă Igor în perioada când el se alia în libertate, de aceea curajul lor de a vorbi despre tentativa de viol, a venit în momentul când Lotcă Igor se afla în arest preventiv, ele simțind prin aceasta o siguranță că nu vor mai suferi.

La 01.12.2015, a fost pornită prezenta cauză penală, nr. 2015200918, în privința lui Lotcă Igor de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal.

Partea vătămată minoră XXXXX, audiată în condițiile speciale prevăzute de art. 110/1 CPP, a relatat că cu tatăl uneori o bătea. În luna iunie sau iulie, când mama era plecată în s. Dubovca la rude, tatăl ei a intenționat să se culce cu ea. În acea zi el consumase alcool cu un vecin. El a chemat-o în odaie, i-a cerut să puie muzica la volum mare și a chemat-o să se culce lângă el. Ea nu a dorit, el a început s-o sărute ca maturii, după care ea a fugit însă el a adus-o înapoi în odaia lui. Badea Costea a încercat să o apere însă tatăl l-a lovit cu piciorul în regiunea pieptului și el a plecat. Tatăl insista să întrețină relații sexuale cu ea, la care ea plângea. Tata a lovit-o peste față și ea, fiind lângă perete, s-a lovit cu capul de perete. Apoi el s-a urcat peste ea, încerca să-i dea sorții în jos, îi punea mâna la organele ei genitale, mișca din fund, îi spunea că dacă vor face sex, ea nu se va mai urina noaptea în pat. La un moment, ea s-a eliberat și a fugit afară. Însă, când s-a gândit că tatăl ar putea face același lucru și cu sora mai mică, ea s-a întors în casă și s-a culcat împreună cu sora. Susține că în acea perioadă mama lipsea de acasă din cauza tatălui, care o bătea tare. Mama a locuit la Dubovca aproximativ o lună de zile, deoarece avea frică de tatăl, să n-o stranguleze. Mamei i-a povestit mai târziu, când revenise acasă. Despre cele întâmplate a povestit a doua zi vecinei lelea Vera, care locuia vizavi de ei. După cazul întâmplat, ea s-a aflat în spital cu sora mai mică, părinții uneori le vizitau.

Declarațiile părții vătămate sunt înregistrate audio-video și se păstrează la materialele cauzei penale pe suport informațional (CD).

Instanța de judecată nefondat a criticat declarațiile părții vătămate, apreciindu-le ca fiind făcute din impresii eronate, or, declarațiile acesteia nu sunt singulare, ele coroborează cu celelalte probe administrate în cauză care dovedesc indubitabil vinovăția inculpatului în comiterii infracțiunii de tentativă de viol.

Astfel, psihologii din cadrul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, evaluând-o pe XXXXX, au evidențiat la ea următoarele: sfera afectivă la

minoră este marcată de neliniște, frică, neajutorare, fond dispozițional predominant negativ, gânduri negative fixate pe evenimentele traumatice din familia ei - tentativa de abuz sexual din partea tatălui, consum de alcool, certuri frecvente, incapacitatea mamei de a asigura protecție copiilor (fuge la rude ori de câte ori se ceartă cu soțul). Descrierea situației suspecte de abuz sexual de către copil este susținută de semne nonverbale specifice persoanelor care relatează evenimente real trăite.

În confirmarea celor declarate de partea vătămată și celor constatate de psihologii de la CNPAC este raportul nr. 332 a - 2016 din 21.04.2016 de expertiză psihiatrică legală ambulatorie, în concluzia căruia se indică că XXXXX, luând în calcul particularitățile psihologice a ei, a putut înțelege caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite cu ea, a putut opune rezistență, ce a și încercat să facă, ea nu manifestă predispoziție de a exagera evenimentele produse sau de a expune fantezii despre ele, tulburări psihice nu suferă, după evenimentele menționate XXXXX a dezvoltat tulburare de stres post-traumatică, necesită asistență și tratament la specialistul psihoterapeut.

Relatările părții vătămate minore sunt confirmate și prin declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, Lotcă Nadejda, că pe parcursul căsniciei, inculpatul sistematic o maltrata, amenința cu omorul, din acest motiv la denunțat la poliție și acesta a fost condamnat cu închisoare. Ultima data când a fost bătută de soț, prin luna iunie sau iulie 2015, de frică să nu fie omorâtă a plecat la niște verișori în s. Dubovca, r. Hîncești, unde s-a aflat o lună de zile. Copii au rămas acasă în grija soțului. Când a revenit, Constantin, care este fratele soțului, imediat i-a spus că în lipsa ei, inculpatul a încercat să o violeze pe fiica XXXX, povestind că a văzut cum într-o noapte ultimul a luat-o forțat de pe patul unde ea dormea și a dus-o în altă odaie. Din cauza că XXXX plângea și ruga să fie lăsată în pace, el a intervenit s-o salveze însă inculpatul la lovit cu piciorul în spate. După ce a fost pornită cauza penală și inculpatul a fost arestat, XXXX i-a povestit că într-adevăr, când ea se afla în s. Dubovca, tatăl ei, într-o noapte, aflându-se în stare de ebrietate, a luat-o cu forța din patul în care dormea și a dus-o în altă odaie, spunându-i verbal că dorește să facă sex cu ea, îi trăgea șorții în jos, iar ea îi ridica înapoi, dar deoarece se opunea îi aplica lovituri peste față, ea lovindu-se ulterior de perete. Din motiv că tatăl a amenințat-o că în cazul în care îl denunță pentru faptul că a dorit să facă sex cu ea o va omorî, XXXX nu a povestit îndată despre această întâmplare. A solicitat ca inculpatul să fie pedepsit după lege.

Cele relatate de partea vătămată și reprezentantul ei legal, sunt confirmate și prin declarațiile martorului Ursuleac Stela, din care se reține că este nană de botez a minorei XXXX. Aproximativ în luna august 2015, la ea a venit XXXX și Lotcă Nadea și i-au povestit că Igor a vrut să-și bată joc de XXXX, adică s-o violeze. A întrebat-o pe XXXX dacă este adevărat și ea a confirmat, povestind că tata ei, fiind în stare de ebrietate, a profitat de faptul că soția era plecată de acasă, a chemat-o într-o odaie, a încuiat ușa camerei după care a început s-o cuprindă, s-o sărute pe gât și să-i spună că dorește să întrețină cu ea raport sexual. XXXX îi cerea să descuie ușa și s-o lase în pace însă inculpatul încerca s-o convingă că relația sexuală nu este dureroasă și o va ajuta să nu se mai urineze noaptea în pat. Ea a început să opună rezistență și a fugit din odaie.

XXXX a concretizat că spune adevărul despre acțiunile tatălui, povestind cu lacrimi despre cele întâmplate. Analizând comportamentul victimei - mimici, gesturi, consideră că aceasta era sinceră și nu a fost învățată de cineva să facă asemenea declarații. De la mama minorei cunoaște că XXXX se urinează noaptea în pat, astfel de caz a avut loc chiar și în locuința ei, când XXXX a înnoptat odată la ea acasă.

Potrivit sentinței judecătorești un prim argument pentru care instanța de judecată a achitat inculpatul a fost acela că învinuirea adusă este neclară, nefiind indicat timpul concret al comiterii infracțiunii, iar în acest sens urma să fie stabilită persoana cu care inculpatul a consumat alcool la data săvârșirii faptei; să fie audiat fratele inculpatului cu numele Constantin care, din spusele părții vătămate, a încercat să-i curme acțiunile; că n-a fost stabilită și audiată vecina „lelea Vera” căreia partea vătămată i-a povestit despre cele întâmplate în ziua următoare; că nu au fost identificate persoanele din s. Dubovca la care reprezentantul legal al părții vătămate, Lotcă Nadejda, s-a adăpostit pe perioada când s-a comis infracțiunea, că nu s-a verificat dacă victima minoră în perioada lunilor iunie-iulie 2015 s-a adresat pentru asistență medicală în localitate, medicului de la instituția de învățământ, profesorilor.

În acest sens, instanța n-a ținut cont de faptul că victima și mama ei s-au adresat cu plângere peste 4 luni din cauza că ambele au trecut peste bariera de intimidare și de frica ce o aveau față de inculpat, abia tocmai când ultimul se afla în arest preventiv pe cauza de violență în familie, unde ambele erau victime, anume atunci ele au simțit o siguranță că nu vor mai suferi din cauza lui.

În ședința de judecată din 09.11.2015, pe cauza de violență în familie, inculpatul a solicitat judecarea cauzei în corespundere cu prevederile art. 364/1 CPP. În procedura dată părțile vătămate XXXX și Lotcă Nadejda n-au făcut declarații. Dar, anume în aceea zi de 09.11.2015, după terminarea ședinței de judecată, ambele părți vătămate s-au adresat procurorului cu plângere verbală, susținând că Lotcă Igor, în luna iunie 2015, la domiciliul din s. XXXX, raionul XXXX, a tentat s-o violeze pe fiica minoră XXXXX.

Din declarațiile părții vătămate, mamei ei, martorului Ursuleac Stela, organul de urmărire penală n-a putut stabili timpul concret al infracțiunii săvârșite de Lotcă Igor, decât perioada lunilor iunie-iulie 2015.

În sensul stabilirii timpului concret al săvârșirii infracțiunii, organul de urmărire penală a verificat informația victimei minore precum imediat a doua zi după săvârșirea infracțiunii ea a povestit vecinei de peste drum, lelea Vera, la fel s-a verificat și informația că după săvârșirea infracțiunii s-a aflat cu sora în spitalul raional Hîncești.

Astfel, potrivit raportului inspectorului de sector din localitatea XXXX raionul XXXX din 22.03.2016, persoana „lelea Vera” n-a fost posibil de stabilit deoarece și-a schimbat locul de trai, iar potrivit informației Spitalului raional Hîncești din 25.03.2016 se constată că minora XXXXX, a.n. XXXX (este sora victimei XXXX), s-a aflat la tratament staționar în secția de Pediatrie a Spitalului de la 16.06.2015 până la 22.06.2015.

Nu pot fi reținute și argumentele instanței în sensul că organul de urmărire penală urma: să stabilească persoana cu care inculpatul a consumat alcool la data

săvârșirii faptei; să audieze fratele inculpatului - Constantin; că n-a identificat persoanele din s. Dubovca la care mama victimei, Lotcă Nadejda, s-a adăpostit pe perioada când s-a comis infracțiunea, că n-a verificat dacă victima minoră în perioada lunilor iunie-iulie 2015 s-a adresat pentru asistență medicală în localitate, medicului de la instituția de învățământ, profesorilor.

Sau, putea oare persoana cu care Lotcă Igor a consumat alcool la data săvârșirii faptei, să-și amintească exact timpul peste patru luni, după ce s-a declanșat procesul penal. Sau, puteau oare fi apreciate la justă valoare declarațiile lui Lotcă Constantin, având în vedere că acesta, prin hotărâre de judecată, este recunoscut ca incapabil. Sau, puteau oare persoanele din Dubovca, la care se adăpostise Lotcă Nadejda în perioada lunii iunie 2015, să indice timpul concret al infracțiunii. Sau, putea victima minoră să se adreseze medicului de la instituția de învățământ, profesorilor, dacă în perioada lunilor iunie-august elevii sunt în vacanță.

Nu poate fi reținut și argumentul instanței în sensul că, din cererile inculpatului, anexate la materialele cauzei în faza de judecată, acesta indică că din spusele fiicei XXXX, ea a fost martorul unui raport sexual dintre mama ei cu o persoană necunoscută. Urmare, reține instanța, acuzatorul urma să elucideze informația în scopul înaintării unor întrebări specialiștilor dacă cele menționate de minoră nu sunt imaginații, fantezii, invenții.

Aici, instanța de judecată a acționat într-un mod inechitabil și pur formal a reținut o circumstanță care n-a fost cercetată multilateral. Sau, instanța de judecată, în corespundere cu prevederile art. 314 CPP, era obligată să pună în discuție asemenea cerere la care se referă mai sus, să ofere posibilitatea acuzării de a pune întrebări pe marginea cererii inculpatului, mai ales că inculpatul, în declarațiile sale în instanța de judecată, nici nu a pomenit la faptele reținute de instanță din cererile ultimului anexate la materialele cauzei. Acuzarea a aflat despre aceste împrejurări abia din conținutul sentinței, nefiind cunoscute de ele pe tot parcursul urmăririi penale, cât și a judecării cauzei.

Cu toate acestea, argumentul instanței poate fi reproșat în baza raportului nr. 332 a - 2016 din 21.04.2016 de expertiză psihiatrică legală ambulatorie, prin care se constată că XXXXX a putut înțelege caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite cu ea; a putut opune rezistență, ceea ce a și încercat să facă; ea nu manifestă predispoziție de a exagera evenimentele produse sau de a expune fantezii despre ele.

La fel, instanța de judecată a interpretat absolut eronat o frază în declarațiile victimei, și anume: „se teme să nu-și bată joc de mine, dar și-a bătut joc „badea Costea” de mine”. În realitate, asemenea declarație de către partea vătămata nici nu a fost făcută.

Instanța de judecată era obligată să examineze circumstanțele cazului într-un mod obiectiv și imperativ, atâta timp cât victimă a unei asemenea infracțiuni s-a dovedit a fi o minoră la o vârstă fragedă de doar 11 ani. Astfel instanța de judecată urma să rețină că probele administrate coroborează între ele din punct de vedere a concludenței, pertinentei, utilității și veridicității lor.

Acuzarea a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și în baza cărora a fost demonstrată pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că ***judecata în primă instanță s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări*** care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate.

Starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

În instanța de apel, partea vătămată minoră s-a dezis de declarațiile prezentate la urmărirea penală și în primă instanță. Motivul este credibil, dat fiind că la dosar există date suficiente ce atestă că situația familială a părților era și este tensionată din cauza relațiilor reciproc ostile între soți - fapt confirmat prin declarațiile inculpatului, părții vătămate minore, reprezentantului părții vătămate minore Lotcă N. și martorului Ursuleac S., precum și prin sentința Judecătoriai Hâncești din 20.11.2015, prin care Lotcă I. a fost condamnat în baza art. 201/1 alin. (2) lit. a) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin sentința nominalizată, Lotcă I. a fost condamnat, fiindu-i reținută fapta criminală: în decursul timpului, sistematic, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, își abuzează fizic și psihic membrii familiei sale - soția Lotcă N., copii XXXX și XXXX cu care locuiește împreună, înjosindu-le onoarea și demnitatea, aplicând forța fizică asupra lor.

Din conținutul ***probelor respective*** nu rezultă date informative clare și precise, ele nu conțin împrăjări de constatare asupra inculpatului ***privind săvârșirea infracțiunii*** de tentativă de viol imputat.

Declarațiile părții vătămate minore și a reprezentantului legal, la care se face referire ca fiind decisive, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, nu prezintă garanții de probare certă și concludentă ***a vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate***.

Pornind de la starea de fapt constatată raportată la prevederile din art. 8 alin. (3) și 389 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, se apreciază că ***prin ansamblul de probe cercetate nu se confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel***, potrivit prevederilor articolului 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, ***se impune achitarea inculpatului*** - soluție dată de primă instanță.

Instanța de apel este solidară cu concluziile cu privire la aprecierea probelor, efectuată de prima instanță, dat fiind că sunt motivate temeinic și legal, sub aspectul, că ***vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate nu este dovedită*** în cadrul procesului penal, ***astfel fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii imputate***.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele acușării care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanțele n-au ținut cont de faptul că victima și mama ei s-au adresat cu plângere peste 4 luni din cauza că ambele au trecut peste bariera de intimidare și de frica ce o aveau față de inculpat, abia tocmai când ultimul se afla în arest preventiv pe cauza de violență în familie, unde ambele erau victime, anume atunci ele au simțit o siguranță că nu vor mai suferi din cauza lui.

În sensul stabilirii timpului concret al săvârșirii infracțiunii, organul de urmărire penală a verificat informația victimei minore precum imediat a doua zi după săvârșirea infracțiunii ea a povestit vecinei de peste drum, lelea Vera, la fel s-a verificată și informația că după săvârșirea infracțiunii s-a aflat cu sora în spitalul raional Hâncești.

Astfel, potrivit raportului inspectorului de sector din localitatea XXXX, raionul XXXX din 22.03.2016, persoana „lelea Vera” n-a fost posibil de stabilit deoarece și-a schimbat locul de trai, iar potrivit informației Spitalului raional Hîncești din 25.03.2016 se constată că minora XXXX, a.n. XXXX (care este sora victimei XXXX), s-a aflat la tratament staționar în secția de Pediatrie a Spitalului de la 16.06.2015 până la 22.06.2015.

Conform raportului nr. 332 a-2016 din 21.04.2016 de expertiză psihiatrică legală ambulatorie, se constată că XXXXX a putut înțelege caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite cu ea; a putut opune rezistență, ceea ce a și încercat să facă; ea nu manifestă predispoziție de a exagera evenimentele produse sau de a expune fantezii despre ele. Instanța de judecată a interpretat absolut eronat o frază în declarațiile victimei, și anume: „se teme să nu-și bată joc de mine, dar și-a bătut joc „badea Costea” de mine”, în realitate, asemenea declarație de către partea vătămată nici nu a fost făcută, instanța de judecată era obligată să examineze circumstanțele cazului într-un mod obiectiv și imperativ, atâta timp cât victimă a unei asemenea infracțiuni sa dovedit a fi o minoră la o vârstă fragedă de doar 11 ani. Astfel instanța de judecată urma să rețină că probele administrate coroborează din punct de vedere a concludenței, pertinentei, utilității și veridicității probelor. Instanța de judecată ilegal a dispus achitarea inculpatului pe art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal, odată ce, pe parcursul judecării cauzei, probele acușării au fost ignorate, și unilateral a fost admisă poziția apărării și declarațiile inculpatului care reprezintă o versiune de apărare și eschivare de la răspunderea penală. Partea acușării, în acest sens, a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și în baza cărora a fost demonstrată pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Vinovăția inculpatului este demonstrată prin următoarele probe:

declarațiile victimei minore făcute în condițiile speciale, din 09.03.2016, care a relatat că cu tatăl se împăca și bine și rău, uneori o bătea. În luna iunie sau iulie, nu ține minte bine, însă era după ziua copiilor, când mama era plecată la Dubovca la rude, tatăl ei a intenționat să se culce cu ea. În acea zi el consumase alcool cu un vecin. El a chemat-o în odaie, i-a cerut să puie muzica la volum mare și a chemat-o să se culce lângă el. Ea nu a dorit, el a început s-o sărute ca maturii, vârându-i limba în gură, după care ea a fugit însă el a adus-o înapoi în odaia lui.

Badea Costea a încercat să o apere însă tata la lovit cu piciorul în regiunea pieptului și el a plecat. Tatăl insista să întrețină relații sexuale cu ea, la care ea plângea și-i spunea să o aducă pe mama acasă și cu ea să facă sex. Tata a lovit-o peste față și, fiind lângă perete, s-a lovit cu capul de perete. Apoi el s-a urcat peste ea, încerca să-i dea șorții în jos, îi punea mâna la organele ei genitale, mișca din fund, îi spunea că dacă vor face sex, nu se va mai urina noaptea în pat. La un moment ea s-a eliberat și a fugit afară, însă când s-a gândit că tatăl ar putea face același lucru și cu sora mai mică, ea s-a întors în casă și s-a culcat împreună cu sora. Susține că în acea perioadă mama lipsea de acasă din cauza tatălui, că o bătea tare. Mama a locuit la Dubovca aproximativ o lună de zile deoarece avea frică de tata să n-o stranguleze. Mamei i-a povestit mai târziu, când revenise acasă. Despre cele întâmplate a povestit a doua zi vecinei lelea Vera, care locuia vizavi de ei. După cazul dat, s-a aflat în spital cu sora mai mică, părinții uneori le vizitau;

declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore XXXXX, Lotcă Nadejda, prezentate în în primă instanță;

declarațiile martorului Ursuleac Stela;

plângerea depusă de Lotcă Nadejda la 10.11.2015, prin care solicită atragerea la răspunderea penală a soțului Lotcă Igor, care a intenționat să-și abuzeze sexual fiica;

raportul de expertiză medico-legală nr. 762 din 01.12.2015, prin care a fost examinată minora XXXXX;

raportul de evaluarea psihologică a minorei XXXXX din 03.02.2016 în care sunt expuse concluziile specialistului privind modificările psiho-comportamentale specifice victimei ale violenței domestice, și recomandările acestuia;

raportul de evaluare a expertizei psihiatrico-legală nr. 332 a-2016 din 21.04.2016 privind efectuarea expertizei psihiatrico-psihologice ambulatorie a părții vătămate minore;

revendicarea eliberată pe numele inculpatului la 01.12.2015 din care rezultă, că acesta anterior a fost judecat;

caracteristica eliberată de către Primăria satului XXXX, raionul XXXX, prin care inculpatul este caracterizat negativ;

certificatul privind componența familiei a inculpatului din 01.12.2015;

certIFICATELE CMCN din 18.01.2016 prin care se confirmă că inculpatul la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Instanța de apel nefondat a dat prioritate probelor apărării în detrimentul probelor acuzării care demască acțiunile ilegale ale inculpatului, respectiv care stabilesc adevărul.

Astfel, instanța de apel urma să menționeze și să supună aprecierii toate probele administrate.

În așa mod, instanța de judecată nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, ce urmează a fi calificate ca erori, iar fapta inculpatului reprezintă infracțiunea prevăzută de art. 27, 171 alin. (3) lit. a), b) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat. Potrivit art. 394 alin. (3) pct. 2), alin. (4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului și motivele pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acușării.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 39., 41.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu indicat motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul acușării, în special declarațiile părții vătămate, reprezentantului ei legal, martorului Ursuleac S., coroborate cu estimările psihologilor din cadrul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii și raportul de expertiză psihiatrică legală ambulatorie din 21.04.2016, că descrierea situației suspecte de abuz sexual de către copil este susținută de semne nonverbale specifice persoanelor care relatează evenimente real trăite, că XXXX, luând în calcul particularitățile psihologice a ei, a putut înțelege caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite cu ea, a putut opune rezistență, ce a și încercat să facă, ea **nu**

manifestă predispoziție de a exagera evenimentele produse sau de a expune fantezii despre ele, tulburări psihice nu suferă, după evenimentele menționate XXXXX a dezvoltat tulburare de stres post-traumatică, necesită asistență și tratament la specialistul psihoterapeut;

b) a constatat în descriptivul sentinței, în mod confuz și neclar, diverse motive de achitare, care se exclud reciproc, cum ar fi că: *„nu este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate... , fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii... , în acțiunile inculpatului lipsesc semnele componentei de infracțiune... , vinovăția ultimului nu a fost probate... , acuzarea nu a prezentat instanței probe suficiente pentru a demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii... , nu există suficiente probe care ar demonstra comiterea de către inculpat a infracțiunii imputate... , lipsa probelor care ar confirma că inculpatul este subiectul infracțiunii imputate, adică el a comis fapta imputată... , nu au fost prezentate probe suficiente că inculpatul a săvârșit infracțiunea... , vinovăția inculpatului nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente... , în privința inculpatului urmează a fi adoptată o hotărâre de achitare, din motivul că nu s-a constatat existența faptei inculpatului”*.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat, pe motiv că: *„nu s-a constatat existența faptei inculpatului”* – temei neprevăzut în genere de către prescripțiile din art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, ca unul care generează pronunțarea sentinței de achitare a persoanei inculpate.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei

(Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului deciziei atacate, cât și a procesului-verbal al ședinței judiciare (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, repetându-le întocmai, nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

Mai mult, a constatat în descriptivul deciziei, neîntemeiat juridic, neclar și absolut divergent că: **„judecata în primă instanță s-a desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări..., din probele respective nu rezultă date informative clare și precise, ele nu conțin împrejurări de constatare asupra inculpatului privind săvârșirea infracțiunii..., declarațiile părții vătămate minore și a reprezentantului legal, în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, nu prezintă garanții de probare certă și concludentă a vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate..., prin ansamblul de probe cercetate nu se confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel, se impune achitarea inculpatului..., vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate nu este dovedită, astfel fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii imputate”;**

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu indicat motivele pentru care instanța a respins probele aduse în sprijinul acuzării, în special declarațiile părții vătămate, reprezentantului ei legal, martorului Ursuleac S., coroborate cu estimările psihologilor din cadrul Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii și raportul de expertiză psihiatrică legală ambulatorie din 21.04.2016, că descrierea situației suspecte de abuz sexual de către copil este susținută de semne nonverbale specifice persoanelor care relatează evenimente real trăite, că XXXXX, luând în calcul particularitățile psihologice a ei, a putut înțelege caracterul și conținutul acțiunilor săvârșite cu ea, a putut opune rezistență, ce a și încercat să facă, ea **nu manifestă predispoziție de a exagera evenimentele produse sau de a expune fantezii despre ele**, tulburări psihice nu suferă, după evenimentele menționate XXXXX a dezvoltat tulburare de stres post-traumatică, necesită asistență și tratament la specialistul psihoterapeut;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile reprezentantului părții vătămate minore, Lotcă N., probele scrise de la f.d. 30, 35, 74, 85, 90, 91 v.1;

d) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de procuror și repetate în recursul ordinar, inclusiv în felul și esența probatorie, în care acestea sunt reproduse la *pct. 3. și 5. din prezenta decizie (pct. 3., 5. din decizie)*.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând

dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2018, în privința inculpatului Lotcă Igor XXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 21 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun